

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

НІМЕЦЬКОМОВНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

підготовки	бакалавра
спеціальності	035 Філологія / 014 Середня освіта. Мова і література (німецька/англійська)
Освітньо-професійної програми	Мова і література (німецька). Переклад; Мова і література (англійська). Переклад; Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика; Середня освіта. Німецька мова; Середня освіта. Англійська мова

Луцьк 2021

Силабус навчальної дисципліни «Німецькомовна література для дітей та юнацтва» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (німецька/англійська). Переклад», «Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика» та галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (німецька/англійська) , за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Німецька/Англійська мова».

Розробники: Бондарчук О. Ю., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук.

**Силабус вибіркової навчальної дисципліни затверджено
на засіданні кафедри німецької філології
протокол № 5 від 11 листопада 2021 р.**

Завідувач кафедри:

(Застровська С. О.)

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія, Мова і література (німецька). Переклад. Мова і література (англійська). Переклад; Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика 01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта. Мова і література (німецька), Середня освіта. Німецька мова. 014 Середня освіта. Мова і література (англійська), Середня освіта. Англійська мова. Бакалавр	Вибіркова навчальна дисципліна
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік навчання: 3
		Семестр: 6
		Лекції – 24 год.
		Практичні (семінарські) – 30 год. Консультації – 10 год.
ІНДЗ: немає	Самостійна робота – 86 год.	Форма контролю: залік у V семестрі
Мова навчання		<i>німецька</i>

Таблиця 2.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія, Мова і література (німецька). Переклад. Мова і література (англійська). Переклад; Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика 01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта. Мова і література (німецька), Середня освіта. Німецька мова. 014 Середня освіта. Мова і література (англійська), Середня освіта. Англійська мова.	Вибіркова навчальна дисципліна
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік навчання: 3
		Семестр: 6
		Лекції – 4 год.
		Практичні (семінарські) – 10 год. Консультації – 18 год.
ІНДЗ: немає	Самостійна робота – 118 год.	Форма контролю: залік у V семестрі

	мова. Бакалавр	
Мова навчання	<i>німецька</i>	

II. Інформація про викладача

Таблиця 3.

Прізвище, ім'я та по батькові	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада	Контактна інформація
Бондарчук Олена Юріївна	кандидат філологічних наук	немає	доцент кафедри німецької філології	тел. +380 332 72 16 36 моб. тел. +380668556653 Bondarchuk.Olena@vnu.edu.ua

Дні занять згідно з [розкладом](#)

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Силабус навчальної дисципліни «Німецькомовна література для дітей та юнацтва» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 «Філологія», за освітньо-професійною програмою «Мова і література (німецька/англійська). Переклад», «Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика» та 01 «Освіта / Педагогіка», спеціальності 014 «Середня освіта. Мова і література (німецька/англійська)», за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Німецька/Англійська мова». Запропонований курс вивчається у п'ятому семестрі та входить до переліку вибіркових дисциплін на третьому курсі.

Предметом вивчення курсу є різні жанри німецькомовної літератури для дітей та юнацтва (казки, вірші, оповідання, романи тощо), які охоплюють різні історичні літературні періоди (від класики до сучасності), їхні структурні та стилістичні особливості.

Пререквізити курсу передбачають володіння німецькою мовою на рівні B1-B2 та базовими знаннями з зарубіжної літератури. До **постреквізитів курсу** відносимо розвиток компетентностей із таких дисциплін: «Література німецькомовних країн», «Основна іноземна мова», «Країнознавство», «Лінгвокраїнознавство», «Стилістика», «Лексикологія» тощо.

Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою курсу «Німецькомовна література для дітей та юнацтва» є поглиблення знань студентів із літературознавства та набуття нових компетентностей. Відповідно до цього завдання курсу полягають у формуванні літературної компетентності та здатності аналізувати художні твори, критично

осмислювати їхній зміст та інтерпретувати їх; дидактизувати твори німецькомовної літератури дітей та юнацтва для використання на уроках німецької мови; правильно підбирати книги для роботи на уроці; формувати читацьку культуру учнів; підвищити свою міжкультурну компетентність та розвивати її у дітей та підлітків.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод, частково-пошуковий метод, проблемно-пошуковий метод, дослідницький метод, активний та інтерактивний метод.

2. Результати навчання (компетентності).

Навчальний матеріал курсу спрямований на формування таких компетентностей:

ЗК Знання та розуміння предметної галузі, здатність здійснювати професійну діяльність.

ЗК Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми, бути ініціативним і генерувати нові ідеї.

ЗК Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК Здатність послуговуватися в професійній діяльності знаннями про історико-культурні особливості країн, мова яких вивчається, основні періоди розвитку німецькомовної літератури, напрямів, жанрів і стилів, представників та художніх явищ, визначати її місце у світовому літературному процесі.

ФК Здатність моделювати зміст навчання задля формування в учнів ключових компетентностей, добирати і ефективно використовувати сучасні методики й технології навчання.

ФК Здатність виконувати наукові фахові дослідження з німецької та англійської мов, а також оприлюднювати їхні результати.

Опанування матеріалу дисципліни забезпечує досягнення таких ПРН:

ПРН Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її.

ПРН Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства; зберігати й примножувати моральні, наукові цінності і досягнення суспільства.

ПРН Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію німецької мови літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності вчителя іноземних мов.

ПРН Аналізувати й інтерпретувати твори німецькомовної художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН Використовувати іноземні мови (німецьку, англійську, швейцарську) в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН Критично осмислювати основні теорії, принципи, методи, поняття та концепції обраної освітньої спеціалізації, уміти застосовувати їх у навчальній і професійній діяльності.

3. Структура навчальної дисципліни.

Опрацювання змістових модулів курсу передбачає активну участь студентів на лекціях та практичних заняттях. Самостійна робота є складовою частиною змістових модулів та передбачає самостійне опрацювання студентами певного матеріалу для підготовки до практичних занять. Консультації викладача дають змогу студенту отримати підтримку, якщо виникають труднощі в опрацюванні матеріалу або є необхідність відпрацювання пропущених занять. Консультації відбуваються на кафедрі німецької філології та в умовах карантину через електронну пошту або один із месенджерів.

Семестр 5 (денна форма навчання)

Таблиця 4.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контр. / Бали
Змістовий модуль 1. Einstieg in Thema. Überblick der Kinder- und Jugendliteratur von Klassikern bis zur Gegenwart.						
Тема 1. Überblick Kinderliteratur. Von Klassikern zur Gegenwart		2	4	10	1	ДС+СЗ+ Д/5
Тема 2. Überblick Jugendliteratur. Von Klassikern zur Gegenwart		4	4	12	1	ДС+СЗ+ Д/5
Всього за модулем	38	6	8	22	2	
Змістовий модуль 2. Kinderliteratur. Genres und Besonderheiten						
Тема 3. Märchen		2	4	10	1	ДС+СЗ+ Д/5
Тема 4. Lyrik		4	4	12	1	ДС+СЗ+ Д/5
Всього за модулем	38	6	8	22	2	
Змістовий модуль 3. Jugendliteratur.						
Тема 5. Erzählungen für Kinder und Jugendliche.		2	4	10	1	ДС+СЗ+ Д/5
Тема 6. Romane. Gattung in der Jugendliteratur.		4	4	10	2	ДС+СЗ+ Д/5
Всього за модулем	37	6	8	20	3	
Змістовий модуль 4. Neue Erzählformen						
Тема 7. Komiks, Saga-Roman		2	4	10	1	ДС+СЗ+ Д/5
Тема 8. Phantastik.		4	2	12	2	ДС+СЗ+

						Д / 5
Всього за модулем	37	6	6	22	3	
Усього годин / Балів	150	24	30	86	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, СЗ – семінарське заняття, Д – доповнення, Р – реферат, есе.

Семестр 5 (заочна форма навчання)

Таблиця 5.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма конгр. / Балів
Змістовий модуль 1. Einstieg in Thema. Überblick der Kinder- und Jugendliteratur von Klassikern bis zur Gegenwart.						
Тема 1. Überblick Kinderlitartur. Von Klassikern zur Gegenwart		0.5	1	14	2	ДС+СЗ+ Д / 5
Тема 2. Überblick Jugendlitatur. Von Klassikern zur Gegenwart		0.5	1	15	2	ДС+СЗ+ Д / 5
Всього за модулем	36	1	2	29	4	
Змістовий модуль 2. Kinderliteratur. Genres und Besonderheiten						
Тема 3. Märchen		0.5	1	15	2	ДС+СЗ+ Д / 5
Тема 4. Lyrik		0.5	1	15	3	ДС+СЗ+ Д / 5
Всього за модулем	38	1	2	30	5	
Змістовий модуль 3. Jugendliteratur.						
Тема 5. Erzählungen für Kinder und Jugendliche.		0.5	1	14	2	ДС+СЗ+ Д / 5
Тема 6. Romane. Gattung in der Jugendliteratur.		0.5	2	15	3	ДС+СЗ+ Д / 5
Всього за модулем	38	1	3	29	5	
Змістовий модуль 4. Neue Erzählformen						
Тема 7. Komiks, Saga-Roman, neue Erzählformen		0.5	1	15	2	ДС+СЗ+ Д / 5
Тема 8. Phantastik.		0.5	2	15	2	ДС+СЗ+ Д / 5
Всього за модулем	38	1	3	30	4	
Усього годин / Балів	150	4	10	118	18	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, СЗ – семінарське заняття, Д – доповнення, Р – реферат, есе.

IV. Політика оцінювання

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється за п'ятибальною системою та включає оцінювання роботи студентів під час аудиторних занять за усні та письмові відповіді, написання різних видів завдань, за участь у дискусіях і обговореннях. Всього за поточне та підсумкове оцінювання студенти можуть отримати 100 балів, максимальна кількість балів обчислюється як середнє арифметичне всіх балів за усні та письмові

відповіді на аудиторних заняттях (від 0 до 5 балів), при цьому середній бал множимо на коефіцієнт 8.

- Оцінка “відмінно” відповідає 5 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях, написання письмових робіт і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу курсу;

- Оцінка “добре” відповідає 4 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і написання письмових робіт і ставиться за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу з курсу;

- Оцінка “задовільно” відповідає 3 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і написання письмових робіт і ставиться за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з курсу;

- Оцінка “незадовільно” відповідає 0-2 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і написання письмових робіт і ставиться у випадку невиконання практичних завдань та незнання теоретичного матеріалу з курсу.

Основні види роботи та принципи організації поточного та підсумкового оцінювання розкриті у відповідному [Положенні ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов’язковим. Якщо студент не може бути присутнім на практичних заняттях, він має можливість працювати за індивідуальним планом.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#). Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

Політика щодо академічної мобільності. Невід’ємною частиною вивчення іноземної мови та становлення кваліфікованого випускника вважаємо академічну мобільність, яка регулюється відповідним [Положенням про реалізацію права на академічну мобільність ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика щодо академічної доброчесності. [Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#) передбачає самостійну, чесну та відповідальну роботу студента над поставленими завданнями. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладена як на викладачів, так і на здобувачів освіти, які в разі виявлення порушень академічної доброчесності несуть відповідальність.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Підготовка до практичних занять має бути вчасною. Якщо студент був відсутній на занятті з поважної причини (участь у конференції та конкурсах, академічна

мобільність), він може здати семінар викладачу в індивідуальному режимі (коли викладач має години консультації на кафедрі німецької філології) або на його електронну скриньку. Дедлайном до кожного пропущеного практичного заняття вважається надсилання виконаних завдань практичного заняття на електронну скриньку викладача до початку наступного практичного заняття або їх здавання на консультації викладачу

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є залік. В кінці кожного змістового модулю передбачено невеликий контроль здобутих знань. Кожен модуль оцінюється в 15 балів, що в сумі становить 60 балів.

Якщо студент за результатами поточного та підсумкового оцінювання отримує не менше 60 балів, то ці бали можуть бути зараховані як оцінка з курсу і залік в такому випадку не складається.

Якщо студент бажає покращити результат, то бали за модульний контроль анулюються, а залік оцінюється в 60 балів.

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 6

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Абросимова О. В. Зі світу німецьких казок та легенд : навчально-методичний посібник з домашнього читання для студентів факультету іноземних мов. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 86 с.
2. Гнідець У. Концептуалізація розуміння сучасної літератури для дітей та юнацтва в світлі наукової критики URL: <https://chl.kiev.ua/key/Books/ShowBook/46>.
3. Качак Т. Б., Круль Л. М. Зарубіжна література для дітей. Підручник. К.: Академвидав, 2014. 446 с.
4. Deutsche Literaturgeschichte. [Wolfgang Beutin, Matthias Beilein, Klaus Ehlert et al.] Springer-Verlag, 2013. 789 S.
5. Günter Lange. Kinder- und Jugendliteratur der Gegenwart. Ein Handbuch. Schneider, Hohengehren 2011.

6. Rauch, Marja. Jugendliteratur der Gegenwart: Grundlagen, Methoden, Unterrichtsvorschläge. 2012. 268 S.

Додаткова література

1. Баран У. Комунікація у літературі для дітей та юнацтва. Рукопис дисертації Львів: Центр дослідження літератури для дітей та юнацтва, 2016. 234 с.
2. Баран У. Підліткова література: український стрибок та європейський стандарт, 1.12.2015. URL: <http://litakcent.com/2015/12/01/pidlitkova-literatura-ukrajinskyj-strybok-ta-jevropejskyj-standart/>
3. Бондарчук О. Ю., Пасик Л. А., Рись Л. Ф. Особливості формування міжкультурної компетентності на заняттях із німецької мови. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 37. Том 1. с. 190 – 196. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/37-1-30>.
4. Гнідець У. С. Провідні тенденції розвитку сучасної німецькомовної літератури для дітей та юнацтва. // Мова і культура. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2008. Вип. 10. Т. IX (109). С. 236-242.
5. Гнідець У.С. Специфіка комунікації у літературі для дітей та юнацтва (на матеріалі сучасної німецькомовної прози): дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.01.04 – література зарубіжних країн. – Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, Сімферополь, 2008.
6. Німецька література. URL: <https://znaimo.com.ua/%D0%9D%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0> (дата звернення: 12.09.2021)
7. Сто німецьких книг. URL: https://www.irf.ua/zbirnik_materialiv_za_pidsumkami_proektu_100_nimetskikh_knig/files/ukr/programs/irf/100bucher.pdf (дата звернення)
8. Цьорер Марлене. Дитяча та юнацька книга з чіткою позицією. URL: <https://www.goethe.de/ins/ua/uk/m/kul/mag/21575681.html> (дата звернення: 12.09.2021)
9. Weinkauff, Gina, von Glasenapp, Gabrielle. Kinder- und Jugendliteratur. URL: <https://books.google.com.ua/books?id=h-pEDwAAQBAJ&pg=PA136&dq=5.%09G%C3%BCnter+Lange.+Kinder+und+Jugendliteratur+der+Gegenwart.+Ein+Handbuch.+Schneider,+Hohengehren+2011.&hl=uk&sa=X&ved=2ahUKEwiFjNzP7dPyAhUBNOwKHTdXAgAQ6AEwAXoECACQAq#v=onepage&q=5.%09G%C3%BCnter%20Lange.%20Kinder%20und%20Jugendliteratur%20der%20Gegenwart.%20Ein%20Handbuch.%20Schneider%2C%20Hohengehren%202011.&f=false> (дата звернення: 12.09.2021)

10. Kinder- und Jugendliteratur. URL: https://www.rossipotti.de/inhalt/literaturlexikon/sachbegriffe/kinder_und_jugendliteratur.html (дата звернення: 12.09.2021)
11. Roderick Cave, Sara Ayad. Die Geschichte des Kinderbuches in 100 Büchern. Gerstenberg, Hildesheim 2017

Список рекомендованої художньої літератури

Kinderliteratur

12. Guggenmos Josef. Was denkt die Maus am Donnerstag? 121 Gedichte für Kinder mit einem Nachwort. Neuausgabe, 13. Auflage 2018.
13. Grimm, Jakob und Wilhelm. Hausmärchen.
14. Hoffmann, E. T. A. Nussknacker und Mausekönig . Freeditorial. 46 S.
15. Hoffmann, Heinrich . Der Struwwelpeter.
16. Janosch. Oh, wie schön ist Panama
17. Busch, Wilhelm. Max und Moritz. Gondrom Verlag 1995. 24 S.
18. Heine, Heinrich. Lorelei
19. Schiller, Friedrich. Wilhelm Tell. Freeditorial.126 S.

Jugendliteratur

20. Frank, Anne. Tagebuch. Frankfurt am Main: Fischer Taschenbuchverlag 1992.
21. Härtling, Peter. Ben liebt Anna. Beltz&Gelzberg, 1997. 93 S.
22. Härtling, Peter. Paul, das Hauskind, ER 2011. 71 S.
23. Kästner, Erich Das doppelte Lottchen ab 9 Jahre
24. Lieske Daniel. The wormworldsaga. URL: <https://wormworldsaga.com/>
25. Nöstlinger, Christine. Wir pfeifen auf den Gurkenkönig ab 10 Jahre
26. Ende, Michael. Momo.
27. Fuchs, Kirsten. Mädchenmeute. Rowohlt, Berlin, 2017. 463 S.
28. Funke, Cornelia. Tintenherz. Cecilie Dressler Verlag, Hamburg, 2003. 573 S.
29. Gier. Kerstin. Edelstein-Trilogie, Arena, 2016.
30. Preußler, Otfried. Die kleine Hexe. K. Thienemannsverlag Stuttgart. 66 S.